

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 36/14

Luxembourg, den 18. marts 2014

Domme i sag C-167/12
C.D. mod S.T. og sag C-363/12 Z. mod A Government Department and the
Board of Management of a Community School

EU-retten giver ikke en kvinde, som har fået et barn via en surrogataftale, ret til barselsorlov eller en tilsvarende orlov

Eftersom direktivet om gravide arbejdstagere alene fastsætter visse minimumsbeskyttelseskrav, kan medlemsstaterne frit anvende mere gunstige regler til fordel for den såkaldte »sociale mor«

D., som er ansat på et hospital i Storbritannien, og Z., som er lærer og arbejder i Irland, har begge benyttet surrogatmødre for at få et barn.

D. indgik en surrogataftale i overensstemmelse med britisk lovgivning. Barnet blev skabt med sæd fra hendes partner og en anden kvindes æg. Nogle måneder efter fødslen gav en britisk domstol, efter samtykke fra surrogatmoren, D. og hendes partner permanent og fuld forældremyndighed over barnet i overensstemmelse med britisk lovgivning om surrogatmoderskab.

Z. lider af en sjælden sygdom, som bevirker, at hun, selv om hun har raske æggestokke og i øvrigt er frugtbar, ikke har en livmoder og således ikke kan gennemføre en graviditet. Hun og hendes mand har fået et barn via en aftale indgået med en surrogatmor i Californien. Genetisk set er det parrets barn, og der er ingen henvisning til surrogatmorens identitet i barnets amerikanske fødselsattest. Efter californisk lovgivning betragtes Z. og hendes mand som barnets forældre.

De to kvinder har anmodet om orlov med løn svarende til en barselsorlov eller en adoptionsorlov. Anmodningerne blev afvist med den begrundelse, at D. og Z. aldrig var gravide, og at børnene ikke er adopteret af forældrene.

De nationale domstole, som de to såkaldte sociale mødre har indbragt deres sager for, ønsker oplyst, om afslaget er i strid med direktivet om gravide arbejdstagere ¹, eller om det udgør forskelsbehandling på grund af køn eller på grund af handicap (sådanne former for forskelsbehandling er forbudt i medfør af henholdsvis direktiv 2006/54/EF ² og direktiv 2000/78/EF ³).

I de domme, der afsiges i dag, fastslår Domstolen, at **EU-retten ikke giver sociale mødre ret til orlov med løn svarende til en barselsorlov eller en adoptionsorlov.**

Hvad angår direktiv 92/85/EF om gravide arbejdstagere bemærker Domstolen, at direktivets formål er at forbedre sikkerheden og sundheden for arbejdstagere, som er gravide, som lige har født, eller som ammer, idet disse personer betragtes som en særlig risikogruppe. Direktivets bestemmelse om barselsorlov henviser udtrykkeligt til fødslen og har til formål at beskytte moderen i en særlig sårbar situation som følge af hendes graviditet. Domstolen tilføjer, at selv om barselsorloven også har til hensigt at sikre beskyttelsen af det særlige forhold mellem kvinden og hendes barn, vedrører dette formål kun perioden efter »graviditeten og fødslen«. Det følger heraf,

¹ Rådets direktiv 92/85/EØF af 19.10.1992 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden under arbejdet for arbejdstagere, som er gravide, som lige har født, eller som ammer (tiende særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 98/391/EØF) (EFT L 348, s. 1).

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5.7.2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (omarbejdning) (EUT L 204, s. 23).

³ Rådets direktiv 2000/78/EF af 27.11.2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303, s. 16).

at tildeling af en barselsorlov på grundlag af direktivet forudsætter, at den pågældende arbejdstager har været gravid og har født barnet. Dermed er den sociale mor, som har fået et barn ved at benytte en surrogatmor, ikke omfattet af direktivets anvendelsesområde, selv ikke når hun kan amme barnet efter fødslen, eller når hun faktisk ammer barnet. Som følge heraf er medlemsstaterne ikke i medfør af direktivet forpligtet til at give en sådan arbejdstager ret til barselsorlov.

Domstolen bemærker imidlertid, at direktivets formål er at fastsætte visse minimumskrav til beskyttelse af gravide arbejdstagere, og det står derfor medlemsstaterne frit for at anvende gunstigere regler til fordel for sociale mødre.

Angående direktiv 2006/54/EF om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv fastslår Domstolen, at **et afslag på at give barselsorlov til den sociale mor ikke udgør forskelsbehandling på grund af køn**, eftersom den sociale far heller ikke har ret til en sådan orlov, og afslaget derfor ikke indebærer, at særligt kvindelige arbejdstagere behandles ringere i forhold til mandlige arbejdstagere.

Afslaget på at give den sociale mor orlov med løn svarende til en adoptionsorlov er heller ikke omfattet af anvendelsesområdet for direktivet om ligebehandling. Dette direktiv overlader det til medlemslandene frit at bestemme, om der skal gives adoptionsorlov eller ej. Direktivet bestemmer udelukkende, at, når der er givet en adoptionsorlov, skal de pågældende arbejdstagere være beskyttet mod afskedigelse og have ret til at vende tilbage til det samme eller et tilsvarende arbejde.

Endelig bemærker Domstolen **for så vidt angår direktiv 2000/78/EF**, som forbyder enhver forskelsbehandling af handicappede med hensyn til beskæftigelse og erhverv, at det ikke kan bestrides, at den omstændighed, at en kvinde ikke er i stand til at bære et barn, kan være en kilde til stor lidelse for hende. **Begrebet »handicap«** i dette direktivs forstand **forudsætter imidlertid, at den begrænsning, som den berørte person lider af**, i samspil med forskellige barrierer **kan forhindre personen i fuldt og effektivt at deltage i erhvervsmæssig aktivitet** på lige fod med andre arbejdstagere.

Den omstændighed, **at den sociale mor ikke kan få et barn på traditionel vis, udgør principielt ikke i sig selv en hindring for hendes adgang til beskæftigelse** og mulighed for at deltage i arbejdet og at avancere.

På denne baggrund fastslår Domstolen, at den omstændighed, at en person ikke er i stand til at få børn, ikke udgør et handicap i henhold til direktiv 2000/78, og derfor finder direktivet ikke anvendelse på en situation som den, der foreligger i denne sag.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

Dommene i sag [C-167/12](#) og sag [C-363/12](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎ (+32) 2 2964106